

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

DÜNYADA ATATÜRK WEB SİTESİ İLE SİTENİN YOUTUBE KANALINDAKİ VİDEOLAR VE AÇIKLAMALARI

SEYDAHMET SOYLU*

1. **TURKEY REBORN (YENİDEN DOĞAN TÜRKİYE)**
2. **THE INCREDIBLE TURK (İNANILMAZ TÜRK, MUHTEŞEM TÜRK VEYA MÜTHİŞ TÜRK)**
3. **ABD BAŞKANI JOHN F. KENEDY’NİN “1963: ATATÜRK YILI” KONUŞMASI**
4. **ATATÜRK FATHER OF TURKS (“ATATÜRK: TÜRKLERİN BABASI”)**
5. **İNGİLİZ İSTİHBARAT BELGELERİNDE MUSTAFA KEMAL**
6. **ALMANLARIN GÖZÜNDEN ATATÜRK**
7. **ATATÜRK 100 YIL ÖNCE ALMANYA’DAYDI**
8. **FRANSIZLARIN GÖZÜNDEN ATATÜRK**
9. **FRANSIZ SANATÇI LOULOU DEDOLA VE ATATÜRK**
10. **ARNOLD M. LUDWIG: 20 YÜZYILINEN BÜYÜK VE EN İYİ VİZYONER LİDERİ ATATÜRK**
11. **GÜNEŞİN ADI KEMAL ATATÜRK**
12. **CAM ÜZERİNE ÇEKİÇ DARBELERİYLE ATATÜRK RESMİ**
13. **ANAMORFOZ TEKNİĞİYLE ATATÜRK RESMİ**
14. **FİLOGRAFİ SANATIYLA ATATÜRK RESMİ**
15. **VİDA İLE ATATÜRK PORTRESİ**
16. **DÜNYADAKİ ATATÜRK SİMGELERİ**
17. **DÜNYADAKİ ATATÜRK ANITI VE HEYKELLERİ**
18. **TÜRKİYE VE KKTC DIŞINDAKİ ÜLKELERİN ATATÜRK PULLARI**
19. **DÜNYADA ATATÜRK ÜZERİNE YER ADLANDIRMALARI**

* Emekli Eğitim Müfettişi

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

TURKEY REBORN (YENİDEN DOĞAN TÜRKİYE)

VİDEOYU İZLE

1937 yılında ABD'li belgeselci J. Bryan, belgesel yapmak için Türkiye'ye geldi. Belgeselinden ayrıldığı ülkeye geri döndükten sonra Atatürk'ün Ülkü ile olan görüntülerini Roosevelt'e verdi.

Roosevelt, görüntüleri izledikten sonra, 6 Nisan 1937'de Atatürk'e bir mektup yazıp, kendisiyle tanışmak istediğini ve Türkiye'ye gelmek istediğini söyledi. Atatürk, bu mektuba 6 Haziran 1937'de cevap verdi ve Roosevelt'i Türkiye'ye davet etti.

Bu mektupların Türkçesi:

FRANKLIN D. ROOSEVELT'İN MEKTUBU

6 Nisan 1937

Sayın Başkanım,

Birkaç akşam önce, Beyaz Saray'da Mr. Julian Bryan tarafından Türkiye'de yeni çekilmiş bir hareketli resimler gösterisi izledim. Benzerlerine oranla bu denli kısa süreç içinde gerçekleştirmiş bulunduğunuz birçok harikulade şeyi görmekten duyduğum heyecanı size dile getirmek istedim.

April 6, 1937.

My dear Mr. President:-

A few evenings ago I had at the White House an exhibition of the moving pictures which were recently taken in Turkey by Mr. Julian Bryan. I want to tell you of my enthusiasm in seeing the many wonderful things which you have accomplished in such a comparatively short space of time.

I was especially happy in seeing the pictures of your good self in your home and playing on the beach with your little daughter. It has made me hope all the more that some day you and I will have an opportunity of meeting.

In my rare moments of relaxation I see the set of Turkish postage stamps which you were good enough to send to me. Some day I hope to see the scenes depicted on them with my own eyes.

With kindest regards and best wishes,

Faithfully yours,

His Excellency
Kamal Atatürk,
President of the Republic of Turkey,
Ankara.

Zat-ı alinizin evinizde ve küçük kızınızla kumsalda oynarken çekilmiş resimleri görmek, beni özellikle memnun etti. Bu memnuniyet her şeyden ziyade bir gün, benimle sizi bir araya getirecek bir olanağı bulabileceğimiz yolunda ümitlendirdi.

Dinlendiğim ender zamanlarda, göndermek lütfunda bulunduğunuz Türk posta serisi pullarına bakıyorum. Bir gün bu pullar üzerinde resmedilmiş sahneleri kendi gözlerimle görmeyi umuyorum.

En derin saygı ve en samimi dileklerimle.

Saygılarımla
Franklin D. Roosevelt

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

ATATÜRK'ÜN MEKTUBU

6 Haziran 1937

Sayın Başkanım, Türkiye'de Mr. Julian Bryan tarafından yeni çekilmiş hareketli resimleri görmekten duyduğunuz memnuniyeti dile getirdiğiniz 6 Nisan 1937 tarihli nazikâne mektubunuzu sonsuz zevkle okudum. Aynı zamanda fırsatlar izin verir vermez sizin ve benim bir araya gelebilmemiz ümidini ifade buyuruyorsunuz.

İnanınız Sayın Başkan, çağdaş Türkiye'de gerçekleştirilen aşama karşısında gösterdiğiniz takdire şayan anlayış ve samimi hislerden size çok müteşekkirim.

Bu fırsatla, insanlığın mutluluğu ve dünya barışı yolunda aynı idealleri paylaştığımız Amerika Birleşik Devletleri'ne duyduğum hayranlığı bir kez daha beyan etmek isterim.

Sizinle en kısa zamanda bir araya gelebilmek benimde en içten arzum olup, cezbedici ve bunca büyük işler başaran güçlü şahsiyetinizi Türkiye'de ağırlamaktan duyacağım sonsuz zevki bana tattıracak günü sabırsızla bekliyorum.

En derin saygı ve en samimi dileklerle.

Saygılar
K. Atatürk¹

THE INCREDIBLE TURK

VIDEOYU İZLE

(İNANILMAZ TÜRK, MUHTEŞEM TÜRK VEYA MÜTHİŞ TÜRK)

ABD'li America Prudential Insurance Company tarafından, Mustafa Kemal Atatürk hakkında 1958 yılında hazırlanan belgesel filmidir.

Walter Cronkite tarafından sunulmuş olan filmde Sırasıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun son durumu; Çanakkale zaferi; İstanbul'un İngiliz ve Fransızlar, İzmir'in Yunanlar tarafından işgali; Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı başlatması ve başarıya ulaşması; cumhuriyetin ilanından sonra

Ankara'nın başkent ilan edilmesi, soyadı kanunu, kadınlara eşitlik verilmesi, şapka kanunu, alfabe değişikliği, sanayi ve ekonomik alandaki gelişmeler, anayasanın kabulü, dış ticaret ve dış ilişkiler gibi devrimler işlenmiştir.

¹ Con Sinov, @lordsinov , Oct 20, 2019

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

Hem bu belgeselin yapılmasını ilk olarak teklif eden hem de Atatürk'ün bu ses kaydını film yapımcılarına gönderen kişi Türk gazeteci Altemur Kılıç'tır.

Filmin önemi, Mustafa Kemal Atatürk'ün en belirgin konuşması olan, ABD elçisi Joseph Clark Grew ile birlikte Çankaya Köşkü bahçesinde yaptığı konuşmayı da içeriyor olmasıdır. Bu konuşmada Atatürk şunları söylemiştir:

"Türk milleti tab'en (yaratılıştan/doğası gereği) demokrattır. Bu yüksek gayede zaten çok yükselmiş bulunan Amerika milletinin, Türk milletiyle beraber olduğundan hiç şüphem yoktur. Bu kadarla da kalmayacaktır. Belki bütün beşeriyeti; birbirini sevmeye, eski husumetleri unutmalarına ve sulh içinde bir arada yaşamalarına medar (yardımcı) olacaktır." ²

ABD BAŞKANI JOHN F. KENEDY'NİN "1963: ATATÜRK YILI" KONUŞMASI

VIDEOYU İZLE

"Kemal Atatürk'ün ölümünün yirmi beşinci yıl dönümünü anmaya katıldığım için onur duydum. Atatürk adı, bu yüzyılın muhteşem insanların birisinin tarihi başarılarını, onun ilham verici şekilde Türk halkına liderliğini, modern dünyayı anlamaya dair bakış açısını ve askeri bir lider olarak cesaretini akla getirmektedir. Çöken bir imparatorluktan özgür bir Türkiye'yi yeşerttikleri ve o günden bu yana bağımsızlıklarını öne sürüp korudukları için Atatürk'ü ve Türk Halkını takdirle karşılamak gerekmektedir.

Ulusal güvencin, Türkiye Cumhuriyeti'nin doğumundan ve Atatürk ile Türkiye

ABD Başkanı John F. Kennedy'in
"1963, Atatürk Yılı" Konuşması

tarafından o zamandan bu yana gerçekleştirilen değişikliklerden daha başarılı bir örneği kesinlikle bulunmamaktadır. Türkiye ile ABD arasında geleneksel olarak var olan dostane ilişkiler Atatürk'ten derinden etkilenmiştir. O bizlerin demokratik

hükümetlerimizi tanımış ve bir keresinde "Şimdi dostuz ama ileride daha yakın dost olacağız" kehanetinde bulunmuştur.

Şimdiki yakından ittifakımız Atatürk'ün bağımsız Türkiye için özgür hükümetin hazırladığı sağlam temeli takip etmektedir. ABD'nin bizleri Atatürk'ün dünyada

² VİKİPEDİ, tr.wikipedia.org, "The Incredible Turk"

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

ve Türkiye’de kurmaya yardım ettiği ideallerine ve ülkesine bağlayan bu ittifak içinde ortak olabilmesinden gurur duyuyorum. Ölüm yıldönümünde bu muhteşem adamı selamlıyorum.”³

ATATÜRK FATHER OF TURKS (“ATATÜRK: TÜRKLERİN BABASI”)

VIDEOYU İZLE

BBC'nin 1970'te Çektiği Belgeseldir. Michael Adams tarafından hazırlanan belgesel hem Çanakkale, Samsun, Amasya, Sivas ve Ankara'da BBC tarafından yapılan kayıtlar, hem de tarihi görüntülerden oluşuyor.

British Pathé, Getty Images ve Genelkurmay Başkanlığı'nın kamuoyuyla paylaştığı

"Atatürk:
Türklerin Babası" Belgeseli

fotoğraf ve görüntülerin kullanıldığı belgeselde; **Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemi, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk yıllarındaki gelişmelere paralel olarak**

anlatılmıştır.

Belgeselde Türkiye'nin ilk Başbakanı ve ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Türkiye'nin ilk kadın avukatı Süreyya Ağaoğlu, Kurtuluş Savaşı'nı genç bir gazeteci olarak izleyen ünlü İngiliz tarihçi Arnold Toynbee, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu kadrolarından, Atatürk'ün yakın arkadaşlarından asker ve siyasetçi Ali Fethi Okyar'ın oğlu Prof. Dr. Osman Okyar ile yapılan röportajlar da yer alıyor.⁴

İNGİLİZ İSTİHBARAT BELGELERİNDE MUSTAFA KEMAL

VIDEOYU İZLE

BBC Türkçe'nin hazırladığı bu video; Ekim ile Aralık 1919 arasındaki üç aylık dönemde, Türkiye'deki İngiliz yetkililerin Londra'daki makamlara Mustafa Kemal Atatürk ve Anadolu'daki henüz yeni yeni örgütlemeye başladığı hareketle ilgili gönderdiği raporları ve yaptıkları ilk değerlendirmeleri kapsıyor.

³ Güncel Tarih, gunceltarih.org, “John F. Kennedy'den Atatürk Mesajı”, (Çeviri: Selahattin Özkan)

⁴ BBC NEWS TÜRKÇE, bbc.com/turkce, “BBC Arşivlerinde Türkiye' programı yayında”

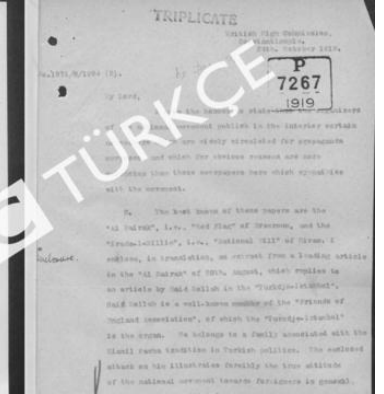
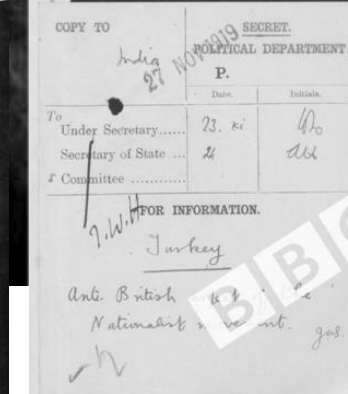
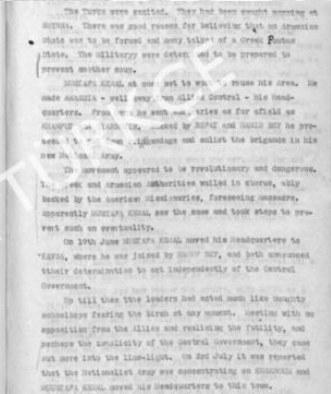
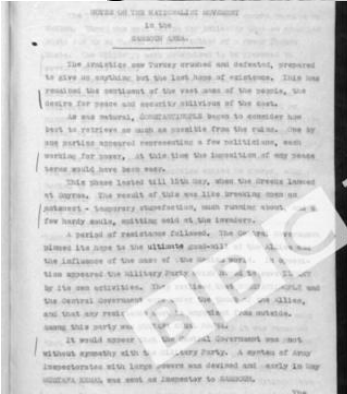
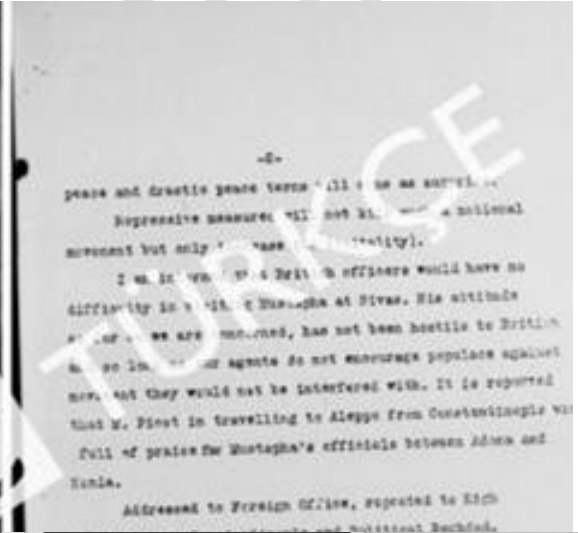
Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

İngiliz istihbaratının 1919'un sonlarına doğru yaptığı ilk değerlendirmelerde, Mustafa Kemal ve Anadolu'da başlayan hareket "devrimci ve tehlikeli bir niteliğe sahip" olarak tanımlanırken, zıtlarının desteklenmesi ve rakibi olan hareketlerin bir araya gelmesinin teşvik edilmesi gerektiği belirtiliyor.

Bu dönemde, İngiliz istihbaratının ağırlıklı olarak iki şekilde bilgi topladığı anlaşılıyor. Bunlardan ilkinin, milli mücadeleye bağlı olduğu bilinen kişilerin iletişimlerinin dinlenmesi, ikincisini de İngiliz istihbarat ajanlarının sahada çeşitli kişilerle yaptıkları görüşmeler oluşturuyor.

Tarih Vakfı Başkanı ve İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Ö. Alkan, bu raporlarda Atatürk'ün adının dahi doğru yazılmadığını belirterek, bu durumu, "Yerinden gelen istihbarat raporları Kemalist hareketi, milliyetçi hareketi, direniş hareketini az çok doğru teşhis eden bilgilere sahip. Fakat öte yandan bunların Londra'da nasıl yansıdığına baktığımızda, bunun ciddi şekilde ele alınmadığını görüyoruz" diye anlatıyor.

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

Alkan, Anadolu'da ortaya çıkan bu yapılanmanın o dönemde 'millici hareket' olarak adlandırıldığını ifade ediyor. İngiliz belgelerinde ise 'milliyetçi hareket' (nationalist movement) olarak nitelendiriliyor.⁵

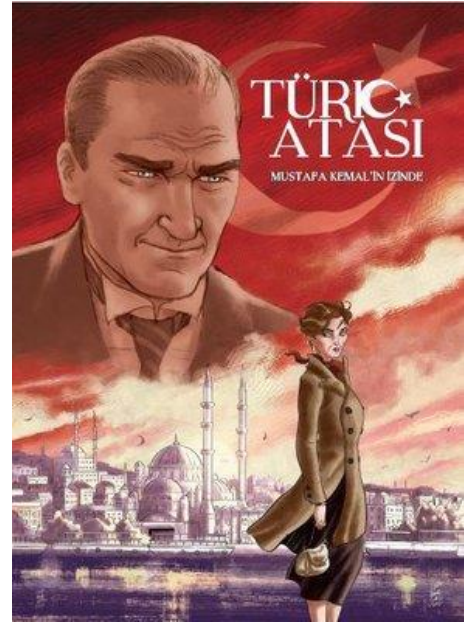
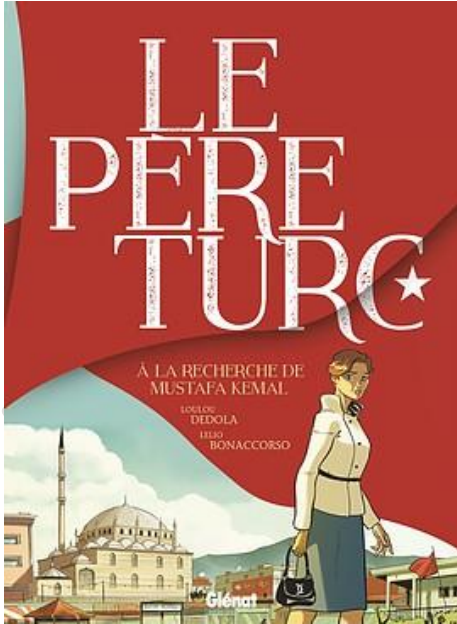
FRANSIZ SANATÇI LOULOU DEDOLA VE ATATÜRK (BEN KEMALİSTİM)

VIDEOYU İZLE

Fransız Loulou Dedola, roman, senaryo, şarkı sözü ve çizgi roman yazarıdır. Aynı zamanda birlikte müzik yaptığı RCO isimli müzik grubunun solistidir.

Gittiği tüm ülkelerde Atatürk'ü, Türkiye'yi ve Kemalizmi anlatarak Türk Bayrağı ve Atatürk posterleri açmasıyla tanınıyor. 2017 yılında "Le Père Turc - À la recherche de Mustafa Kemal" adıyla bir çizgi roman da yazdı. İzmirli bir entelektüel olan Afife karakteri üzerinden Atatürk'ün hayatından kesitlerin sunulduğu bu çizgi roman "Türk atası, Mustafa Kemal'in izinde" adıyla Türkçe'ye de çevrildi.⁶

⁵ BBC NEWS, İrem Köker "Mustafa Kemal İngiliz istihbarat raporlarında: Tehlikeli biri ve zıtları desteklenmeli, rakipleri bir araya getirilmeli"

⁶ Cumhuriyet, cumhuriyet.com.tr, "Fransız yazarın Atatürk hakkındaki çizgi romanı Türkçe'ye çevrildi", 31.08.2020

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

Loulou Dedola, "Asrın tüm sorunlarının çözümü Kemalizmde" diyor; Atatürk için "Jean Jaures gibi barışçı, Jean Moulin gibi direnişçi ve Mandela gibi hümanist." tanımını yapan bir Fransız sanatçıdır. Üstelik Dedola, Kemalizmini salt kendi köşesinde yaşamıyor; RCP müzik grubunda Atatürk'ü anlatan şarkılara yer veriyor, kendi ifadesiyle "Kemalizmin erdemlerini anlatmak için" programlar düzenliyor.

Dedola'ya göre, her Türk'ün kalbinde farkında olmasa da derin bir Atatürk aşkı var. Fransa'da ise Atatürk'ün kıymetinin yeterince bilinmediğini söylüyor.⁷

ALMANLARIN GÖZÜNDEN ATATÜRK

VIDEOYU İZLE

Deutsche Welle, Almanya'nın Bonn ve Berlin kentlerinden yurt dışına 30 farklı dilde radyo, televizyon ve internet üzerinden yayın yapan medya kuruluşudur. Soğuk Savaş döneminde Almanya'nın Sesi adıyla bilinirdi

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu lideri ve ilk cumhurbaşkanı ve kuşkusuz yakın Türkiye tarihinin en önemli ve etkili ismidir. 10 Kasım 2018 tarihli DW Türkçe (Deutsche Welle Türkçe) videosunda; 10 Kasım anısına farklı meslek gruplarından Berlin'de yaşayan tarihçi akademisyen, filozof-

yazar, kültürel müze yetkilisi, öğretmen, öğrenci gibi Almanların Atatürk hakkındaki görüşlerini içeriyor.⁸

ATATÜRK 100 YIL ÖNCE ALMANYA'DAYDI

VIDEOYU İZLE

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk, yaklaşık 100 yıl önce 19 Aralık 1917'de o dönem veliht olan Vahdettin ile orduyu temsilen Almanya'ya gitti.

DW Türkçe'nin 26 Ekim 2017 tarihli bu videosu, Atatürk'ün 1917'deki Almanya ziyaretiyle ilgilidir. Atatürk ve heyetin o zaman konakladıkları Bad Kreuznach'taki Parkhotel Kurhaus, dönemin Alman Genel Karargahıdır.

Bu otelde, Atatürk'ün bu ziyareti anısına 23.4.1997'de bir Atatürk Salonu açıldı. Salonda Atatürk'ün büstü, maskı, yaşamı ve devrimlerine ilişkin belge ve

⁷ euronews, tr.euronews.com, "Atatürk aşığı Fransız yazar, çizgi roman ve konserlerle Kemalizm'i anlatıyor", 10.11.2021

⁸ DW Türkçe, "Almanların gözünden Atatürk", 10 Kasım 2018

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

fotoğraflarla Almanca “Yurtta Barış, Dünyada Barış” sözü ve ziyaretle ilgili belgeler bulunuyor.

Bad Kreuznach kent yönetimi, kente gelenler için ziyaretçi defteri tutuyordu.

Demir Defter olarak adlandırdıkları bu defterde, Mustafa Kemal'in adı ve imzası da görülüyor.

Bunların yanı sıra videoda, 1917 tarihli ziyaretle ilgili Alman gazetelerinde çıkan haber kupürlerine de yer verilmiştir.⁹

FRANSIZLARIN GÖZÜNDEN ATATÜRK

VIDEOYU İZLE

Bir Cumhuriyetin Doğuşu (Die Geburt Einer Republik) olarak da adlandırılmış videoda; 1915 Ermeni olaylarının “Soykırım” olduğu, M. Kemal'in “Otoriter” bir lider olduğu ve özellikle Cumhuriyetin ilk yıllarında faşizan uygulamalar yaptığı, tarihi gerçekleri de değiştirdiği iddia edilmiştir.

Mustafa Kemal, o sıralar Çanakkale cephesinde olduğu için, 1915 olaylarında sorumluluğu bulunmadığı; bu olayları “Jön Türklerin yaptığı bir felaket” olarak tanımladığı ve Ermeni soykırımı nitelemesini reddettiği de videoda yer almıştır. Tarihi gerçekleri değiştirdiği iddiası; Türklerin Anadolu'ya 11. yüzyılda gelmesine karşın, Anadolu topraklarının yıllarca Türk toprağı olduğu hatta tüm insanlığın Türk olduğu söylendi ve Türk dilinin tüm dillerin atası olduğu anlatıldı şeklinde gerekçelendirilmeye çalışılmıştır.

Videoda görüşleri alınan bazı kişiler, otoriter yönetimlerin 1920'lerdeki batı dünyasında norm haline geldiğini, M. Kemal'in de yenilikçi ama demokrat olmadığını, ülkeyi otoriter bir şekilde yönettiği ve faşizan rüzgârlar estirdiğini iddia etmişlerdir. Ancak aynı videoda; faşizmde önemli olanın, diktatör rejim altında halkın ne yöne ilerlediği ve nasıl bir gelişim geçirdiğidir. Eğer burada halkın özgürleşmesi/eşitlik haklarının kazanılması varsa faşizmden söz etmek

⁹ DW Türkçe, “Atatürk 100 Yıl Önce Almanya'daydı”, 26 Ekim 2017

Yurtta Barış. Dünyada Barış
K. Atatürk

doğru olmaz. Yaşananların geriye yönelik olmaması nedeniyle, Atatürk rejiminin Faşizm olamayacağı yönünde görüşler de mevcuttur.

Osmanlı Devleti'nin 1. Dünya Savaşı'na girişi, Mustafa Kemal'in Çanakkale savaşlarındaki başarısıyla 1918 yılında, 37 yaşında "Ulusal Kahraman" sıfatı alması; Osmanlı Devleti'nin 1. Dünya Savaşı sonundaki antlaşmayla işgal edilmesi ve işgalin Mustafa Kemal açısından kabul edilebilir olmaması, ulusalcı bir hükümet kurma çabalarına girişip Osmanlı İmparatorluğu'nu sonlandırması ve Cumhuriyetin ilanına giden süreç, videoda aşağıda açıklandığı şekilde ele alınmış:

M. Kemal, Ankara'dan başlayarak işgale karşı direnişi güçlendirdi. 1922 zaferinden sonra askeri lider olarak değer gördü. Kurtuluş Savaşını kazandı. 1922'de Lozan Barış Konferansı düzenlendi. Konferansa sultanın da çağrılması üzerine, Ankara'daki Mecliste saltanat kaldırılarak itilaf devletleri tek muhatap kabul edilmeye zorlandı. Temmuz 1923'te Lozan Antlaşmasının imzalanmasıyla, itilaf devletlerinin işgal orduları çekildi. Lozan, Sevr'e göre kesin bir zaferdir. Böylece yeni devlet, uluslararası toplumca kabul edildi ve bağımsızlığını kazandı. Ermeni devleti yaratma, Kürtlere özerklik verme gibi düşünceler ortadan kalkarak tarih oldu. Ayrıca bu anlaşma ile Avrupa devletlerinin kontrolündeki bir ülkenin, bu devletler karşısında galip olabileceği ve tam bağımsızlığını kazanabileceği tüm dünyaya kanıtlandı.

Cumhuriyet ilan edildi. M. Kemal ilk Cumhurbaşkanı seçildi. İsmet Paşa Başbakan, Ankara Başkent ilan edildi. 1924'te ruhani ve sembolik güç olan hilafet kaldırılarak Osmanlı devleti ile olan bağlar tamamen koparıldı. M. Kemal kısa zamanda çok şey yaptı, muhalif kesimlerle çatışmalara girdi. Muhalifleri ve özellikle de ülkesinin bütünlüğünü tehlikeye sokacağına inandığı grupları susturdu. Türk hükümetinin Kürt ayaklanmasını İngilizlerin ve Sovyetlerin Türk çıkarlarına karşı yapılmış bir operasyon olarak gördü. Bu nedenle, 1925 Kürt ayaklanmasını sert bir şekilde bastırdı. Jön Türklerin 1926'daki suikastından kurtuldu. Bunların üzerine de sert bir şekilde gitti ve Jön Türkler sorununu bitirdi.

Diğer insanların yıllar süreceğini düşündüğü konuları M. Kemal'in aylar ve haftalar içinde uyguladı. Dinin sadece özel yaşamda yer aldığı, Fransızların laik Cumhuriyetini model aldı. Dini mahkemeler kaldırıldı, okullar devlet kontrolüne alındı (1924). Kılık-Kıyafet reformu yapıldı, şapka giyme zorunluluğu getirildi. Şapka yerine dini sembol olan fes giymek için yapılan protestolar, idam dâhil, sert bir şekilde bastırıldı. Tekke ve türbeler yasaklandı, miladi takvim kabul edildi(1925). Kadın-erkek eşitliği sağlandı, çok eşlilik yasaklandı; resmi nikâh getirildi. Ceza ve Ticaret yasaları, Avrupa yasaları temel alınarak yeniden düzenlendi(1926). 1928'de "İslam, ülkenin resmi dinidir" sözü Anayasa'dan

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

çıkarıldı. O zamana hiçbir Müslüman ülkede bunun örneği yoktu. Cuma namazları Türkçeleştirildi, Latin Alfabesi getirildi. Bu reform ile Arap-Müslüman dünyası ile bağlar koparıldı.

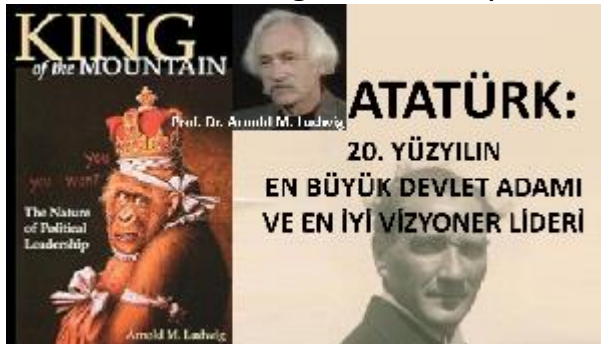
M. Kemal 1927’de, kendi destanı olan Nutkunu 36 saatte okudu. Bundan sonra Kemalizm, bağımsız bir akım olarak görüldü. Sadece reformcu bir hükümet yerine devrimci bir hükümet imajı çizilmeye başlandı. Gençler sistem içine entegre edildi. Halkevleri iyi haberleri yaydı ve kabul görmesini sağladı. Otoriter rejimin rahatlığına sığınmak yerine, batılı devletlerin alkışları arasında reform sürecini tamamlamak istedi:

1930’da Merkez Bankası kuruldu. 1932’de Türkiye, Milletler Cemiyeti’ne üye olundu. Yakın mevkidaşı M. Kemal’i Nobel Barış Ödülü için önerdi. Ezan, Arapça’dan Türkçeye çevrildi. 1934’te kadınlara seçme-seçilme hakkı verildi. (Almanlardan 15, Fransızlardan 11 yıl önce). Nüfus kayıt ile Türklere soyadı alma zorunluluğu getirildi, kendisine Atatürk soyadı verildi. 1935’te Pazar günleri tatil edildi. 1937’de laiklik terimi Anayasaya girdi.

Atatürk’ün ölümünün anlatımıyla son bulan videodaki sonuç değerlendirmesi şu şekilde yapılıyor. **Atatürk, birçok Arap lider üzerinde ve batı dünyasında büyük itibara sahipti. Kemalizm’in etkisi Türkiye sınırlarını aştı, sömürü altındaki devletlerde örnek model oldu. Batılı ülkeler M. Kemal’i, modernleşmesi gereken diğer Müslüman ülkelere bir örnek olarak sunuyordu.** ¹⁰

ARNOLD M. LUDWIG: 20 YÜZYILIN EN BÜYÜK VE EN İYİ VİZYONER LİDERİ ATA [VIDEOYU İZLE](#)

Arnold M. Ludwig, “Kentucky Üniversitesi Tıp Merkezi’nde EA Edwards

Psikiyatri Profesörüdür. Uzmanlık alanı, insan davranışlarını araştırmak olan A. M. Ludwig’in yazdığı kitaplardan birisi de “King of The Mountain: The Nature of Political Leadership” (Dağın Kralı: Siyasi Liderliğin Doğası) adlı kitaptır. Bu kitabında, siyasi mükemmellik ve

başarıyı incelediği araştırmanın sonuçları yer alıyor.

¹⁰ Almanya’dan Haber, “Fransızların Gözünden Skandal Atatürk Belgeseli, Bölüm 1 – 5”

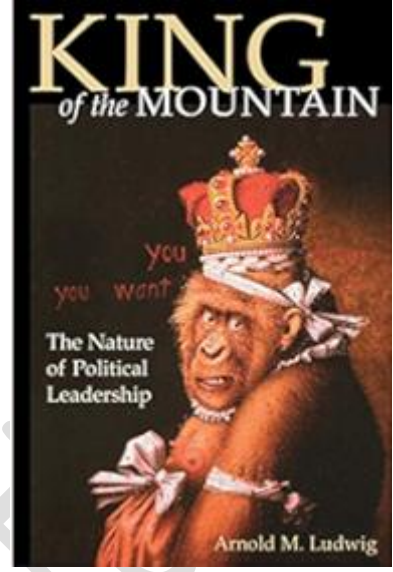

Yurtta Barış. Dünyada Barış
K. Atatürk

18 yıl süren araştırmasına 20. yüzyılda ülkelerine ve dünyaya damga vurmuş 199 ülkenin, 27'si kadın 1.941 liderin tamamı hakkında bilgi, belge toplayarak başlamış. Bunun için 1200'ün üzerinde kitap, biyografi, antlaşma, tez vb. okumuş. Liderlerin geneli için kısıtlı bilgiye, 377'si hakkında ise çok ayrıntılı bilgiye ulaşarak; araştırmasını, bu 377 lider üzerinde sürdürmüştü.

Lenin, Mao, Stalin, Churchill, Roosevelt, Saddam, De Gaulle, Nehru, Gandi, Hitler, Mussolini, Nasır, Arafat, Ho Chi Minh, Fidel Castro, Che Guevara, Tito gibi, beş kıtadan ülkelerinin kaderlerini değiştiren, hatta dünyanın gidişini iyi ya da kötü yönde etkileyenlerin de yer aldığı 377 lider arasında, Türkiye'den de Atatürk, İnönü ve Abdülhamit yer alıyor.

Prof. Ludwig, 377 lideri her yönüyle ve ayrıca incelemek için, "POLITICAL GREATNESS SCALE" (SİYASİ BÜYÜKLÜK ÖLÇEĞİ) olarak adlandırdığı bir ölçek geliştiriyor.¹¹ Liderlerin politik başarılarını, objektif ve tarafsız bir biçimde ölçmeyi sağlayan bu ölçekte 11 farklı madde bulunuyor:

I- Bir şeyi yoktan var etme

II- Öncesinden Fazla

III- Dayanma Gücü

IV- Askeri Beceri

V- Sosyal Mühendislik

VI- Ekonomi

VII- Devlet Adamlığı

VIII- İdeoloji

IX- Ahlaken örnek olma

X- Siyasi miras

XI- Ülkenin nüfusu

Ölçekte, "Dayanma Gücü" ile "Ülkenin nüfusu" maddelerinde 0-5, diğer maddelerde ise 0-3 arasında değişen puana esas ölçüt özellikleri ayrıca yer alıyor

¹¹ Dr. Berna Bridge, "Atatürk 20. Yüzyılın En İyi Lideri Seçildi. Dr. Berna Bridge-Prof. Arnold Ludwig"

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

ve ölçeğin tam puanı 37 olarak belirleniyor. Örneğin; “Askeri Beceri” ölçütünde, liderlerden savaş kaybeden “0”, savaşmamış olan “1”, savaşta yenilgiden kaçınan fakat kesin bir zafer de elde edemeyen “2”, savaş kazanan “3” puanla değerlendiriliyor. Ölçütlerde verilen puanların gerekçesi, liderin ülkesindeki somut örneklerle mutlaka açıklanıyor.

Açıklanan biçimdeki değerlendirmede, Atatürk; 31 puan alarak, 20. yüzyıl liderleri arasında zirveye yerleşiyor. Onu takip eden diğer liderlerden bazılarının, aynı ölçekte aldıkları puanlar da şu şekildedir¹²:

Atatürk: Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu	31
Mao (Mao Zedong): Çin Halk Cumhuriyeti'nin Kurucusu	30
FDR (Franklin Delano Roosevelt): ABD'nin 32. Başkanı	30
Stalin (Josef Stalin): SSCB Lideri – Devlet Başkanı	29
Lenin (Vladimir İlyiç Ulyanov): Sovyetler Birliği'nin Kurucusu:	28
Ho Chi Minh: Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin İlk Başkanı	27
De Gaulle: Fransız Asker ve Siyasetçi (Başbakanı)	27
Deng Xioping: Çinli Reformist Devlet Başkanı	27
Tito (Josip Broz Tito): Yugoslav Devlet-Siyaset Adamı (Başbakan)	25
Suharto: Endonezyalı asker ve siyasetçi (Devlet Başkanı)	25

Amerika Atatürk Derneği, Prof. Arnold M. Ludwig'i; bu çalışması nedeniyle ödüle layık görmüş ve kendisine Amerika Atatürk Derneği'nde “Yaşam Boyu Onursal Üyelik” verilmiştir.¹³

Amerikan C-SPAN TV'deki, “King of The Mountain: The Nature of Political Leadership” (Dağın Kralı: Siyasi Liderliğin Doğası) adlı kitabıyla ilgili röportajından belirli bölümleri içeren bu videoda Arnold M. Ludwig, Atatürk'le ilgili olarak da özetle şunları söylüyor:

Siyasi büyüklük için bir ölçek geliştirdim. Eğer siyasi insanları gruplandırmak istiyorsanız, 5 ile 7 puanlık bir salınım yapar ve hepsini bir araya getirirsiniz. Öyle

¹² Saldırı Gücü, Arnold M. Ludwig , “Dağın Kralı - Siyasi Liderliğin Doğası”

¹³ Sözcü, sozcu.com.tr, Uğur Dündar “Atatürk yüzyılın en büyük lideridir!”

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

oldu ki, Atatürk çıktı. Bu ölçekteki değerlendirme sonucu olarak, 20. yüzyıldaki bir numaralı lider, 31 puan alan Atatürk'tür.

Atatürk'ün yaptıklarına bakalım. Ve yine, unutmayın, bunu diğer bazı büyük liderler, bahsettiğim bazı ölümsüzler bağlamında ele alın. Atatürk Türkiye'yi yarattı. O dönemde var olan Osmanlı İmparatorluğunu sonlandırdı. O sadece ülkenin kurucusu, bir ülke yaratan değil, aynı zamanda Türkiye'de derin bir toplumsal değişime de neden olan kişidir. Türkiye'ye demokrasiyi, biraz militan bir demokrasiyi ama yine de demokrasiyi getirdi. Tarihte ilk kez din ile devleti birbirinden ayıranlardan biriydi. Aslına bakılırsa, ağırlıklı olarak Müslüman bir ülke olmasına rağmen, belirli türdeki özgürlüklere izin verilen az sayıdaki ülkelerden biri.

Atatürk'ün her düzeyde inanılmaz bir etkisi vardı ve başarıları dikkate değerdi.¹⁴

GÜNEŞİN ADI KEMAL ATATÜRK BELGESELİ

VIDEOYU İZLE

2005 yılında T.C. Genelkurmay Başkanlığınca hazırlanmıştır. Aynı zamanda Kuzey Makedonya "Ulusal Kültür Anıtlarını Koruma Enstitüsü ve Müze Biotala"daki "Mustafa Kemal Atatürk Anı Odası"nda, ziyaretçilere izletilen bir Atatürk belgeselidir.

Videoda Atatürk'ün çöken bir imparatorluğunun küllerinden, genç ve dinamik bir Cumhuriyet ateşi yakmasına esas başarısı anlatılıyor.

Atatürk'ün doğumu, çocukluğu, öğrenimi, askerlik yaşamı, Çanakkale savaşlarındaki kahramanlığı, Kurtuluş Savaşı'nı kazanması; yeni ve güçlü, bağımsızlık mücadelesi veren diğer uluslara model çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni kurması ve yaptığı devrimler; vefatı ve Anıtkabir, videoda başlıca konulardır.

CAM ÜZERİNE ÇEKİÇ DARBELERİYLE ATATÜRK RESMİ (Simon Berger)

Simon Berger, İsviçreli çağdaş görsel sanatçıdır.

VIDEOYU İZLE

¹⁴ C-SPAN, c-span.org, "Kullanıcı Klibi: Atatürk - Siyasi Büyüklük Ölçeği Arnold M. Ludwig, "Dağın Kralı - Siyasi Liderliğin Doğası" adlı kitabında Atatürk'ü ve Siyasi Büyüklük Ölçeğini anlatıyor"

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

Atatürk'ün kurucusu olduğu Şişecam, 4 kıtadaki 45 üretim tesislerine 45 kurucu köşesi projesi kapsamında sanatçı Simon Berger'e 45 Atatürk portresi hazırlattı.

“O dünyaca tanınan biri, eşsiz bir lider. Herkes onun adını mutlaka duymuştur.” diyen¹⁵ sanatçı, bu portrelerinden birisi olan ve Şişecam'ın 10 Kasım 2022 reklam filminde de yer alan “Paramparça” eserini 4028 çekiç darbesiyle yarattı.¹⁶

ANAMORFOZ TEKNİĞİYLE ATATÜRK RESMİ (Patrik Proško)

VIDEOYU İZLE

Patrik Proško, Çekyalı heykeltıraş ve görsel sanatçıdır. Aynı zamanda anamorfaz (yeniden şekillendirme) sanatçısıdır. (Heykel, yerleştirme ve perspektifin bir araya gelmesiyle oluşan bir sanat.)

Patrik Proško bir doğal taş firması TEMMER'in siparişi üzerine 2021'de, Türkiye'deki antikacılardan topladığı malzemeler ile birçoğu Atatürk'ün yaşadığı dönemden 539 parçadan oluşan 93 farklı temayı bir araya getirerek, üç aylık çalışmayla anamorfaz tekniği ile bir Atatürk portresi oluşturdu. Çalışmada her parçayı anlamlandırarak; köstekli saat, şapka, harfler, cetvel, gramofon, 1938 yılına ait orijinal Cumhuriyet gazetesi, kalpak, madalyalar, daktilo gibi eserde yer alan bütün parçaları Atatürk'ün hayatına dokunan parçalardan seçti.¹⁷

FİLOGRAFİ SANATIYLA ATATÜRK RESMİ (Atajan Hemrayev:)

VIDEOYU İZLE

Atajan Hemrayev Türkmenistanlı bir filografi sanatçısıdır.

¹⁵ Şişecam, “ŞİŞECAM X SİMON BERGER | KURUCU KÖŞESİ”, 24.01.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=N-15t87R-kl>

¹⁶ NTV, “Simon Berger kimdir? 10 Kasım'a özel Paramparça reklamıyla gündemde”, 10.11.2022, erişim:

27.08.2024, <https://www.ntv.com.tr/dunya/simon-berger-kimdir-ivsicreli-sanatci-10-kasim-reklamıyla-gundemde,EHgrpi8G3km006jD0iBPvw>

¹⁷ e-gzt-ADU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İletişim Fakültesi / Gazetecilik Bölümü Öğrenci Uygulama Haber Sitesi, “Çekyalı heykeltıraş Patrik Proško'dan Anamorfaz Atatürk Portresi”, 31.05.2022, erişim:

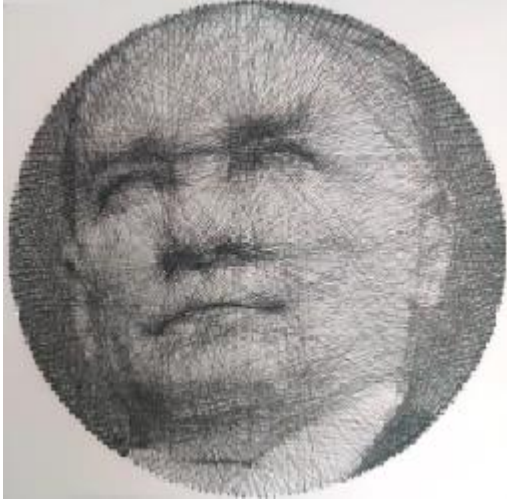
20.08.2024, <https://gzt.adu.edu.tr/haber/cekyali-heykeltiras-prosko-dan-anamorfaz-ataturk-portresi-2060>

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

Filografi, tasarlanmış bir motif ya da desenin, ahşap malzeme üzerine çiviyle çakılması ve arasından çeşitli renklerde iplik veya teller geçirilmesi ile oluşturulan farklı motif ve desenlerin ortaya çıkarılmasını sağlayan bir el sanatıdır.¹⁸

Türkmenistanlı Atajan Hemrayev de filografi sanatçısıdır. Yüzlerce çivi, metrelerce ip kullanarak ve saatlerce çalışarak bir Atatürk portresi yapmıştır.¹⁹

VIDA İLE ATATÜRK PORTRESİ (Saimir Strati)

VIDEOYU İZLE

Saimir Strati, Arnavutlu mozaik sanatçısıdır.

İkinci Uluslararası Niğbor Sanat Günleri etkinlikleri kapsamında Niğde'ye gelen Strati farklı boy ve renklerde 250 bin vidayla Atatürk fotoğrafı yaptı. Sanatçının, burada 40 günlük çalışmayla 15 metrekarelik ahşap pano üzerine farklı boy ve değişik 250 bin vida kullanarak yaptığı Atatürk portresi çalışması, Guinness Rekorlar Kitabı'na da girdi.²⁰

¹⁸ Vikipedi, "Filografi", <https://tr.wikipedia.org/wiki/Filografi>

¹⁹ Yeniçağ, "Türkmenistanlı sanatçıdan beğeni toplayan Atatürk portresi", 17.06.2024, erişim: 19.08.2024, <https://www.yenicaggazetesi.com.tr/turkmenistanli-sanatcidan-begeni-toplayan-ataturk-portresi-810391h.htm>

²⁰ Beyaz Gazete, "Arnavut sanatçı 250 bin vidayla Atatürk portresi yaptı", 31.08.2019, erişim: 17.08.2024, <https://beyazgazete.com/video/webtv/yasam-11/arnavut-sanatci-250-bin-vidayla-ataturk-portresi-yapti-nigde-746459.html>

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

ATATÜRK SİMGESİ BULUNAN ÜLKELER [VIDEOYU İZLE](#)

Türkiye ve KKTC dışındaki 66 ülkede 190 Atatürk simgesi vardır. 33 ülkede, sayıları her ülkede 1-7 arasında değişen 65 Atatürk anıtı veya heykeli bulunmaktadır. 25 ülke, Atatürk pulu bastırmıştır. 44 ülkede, sayıları her ülkede 1-16 arasında değişen okul, park-bahçe, orman, bulvar-cadde-

sokak, meydan, müze, kültür merkezi, spor tesisi, kütüphane gibi 100 yere Atatürk adı verilmiştir. Video bu simgelerin görsellerini içeriyor.

DÜNYADAKİ ATATÜRK ANITI VE HEYKELLERİ [VIDEOYU İZLE](#)

Türkiye ve KKTC dışındaki 33 ülkede sayıları her ülkede 1-7 arasında değişen toplam 65 Atatürk anıtı ve heykeli vardır. Video bu anıt ve heykellerin görsellerini içeriyor.

DÜNYADA ATATÜRK PULLARI [VIDEOYU İZLE](#)

Türkiye ve KKTC dışındaki 25 ülke Atatürk pulu bastırmıştır. Video bu pulların görsellerini içeriyor.

DÜNYADA ATATÜRK ÜZERİNE YER ADLANDIRMALARI [VIDEOYU İZLE](#)

Türkiye ve KKTC dışındaki 44 ülkede, sayıları her ülkede 1-16 arasında değişen okul, park-bahçe, orman, bulvar-cadde-sokak, meydan, müze, kültür merkezi, spor tesisi, kütüphane gibi 100 yere Atatürk'ün adı verilmiş veya sözleri yazılmıştır. Video bu simgelerin görsellerini içeriyor.

Yurtta Barış, Dünyada Barış
K. Atatürk

KAYNAKÇA Almanya'dan Haber, "Fransızların Gözünden Skandal Atatürk Belgeseli, Bölüm 1 – 5", erişim: 20.03.2024, <https://www.youtube.com/@AlmanyadanHaber>

BBC NEWS TÜRKÇE, [bbc.com/turkce](https://www.bbc.com/turkce), "BBC Arşivlerinde Türkiye' programı yayında", 10 Kasım 2017, erişim: 16.03.2024, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-41935211>

BBC NEWS, İrem Köker "Mustafa Kemal İngiliz istihbarat raporlarında: Tehlikeli biri ve zıtları desteklenmeli, rakipleri bir araya getirilmeli", 10 Kasım 2019, erişim: 16.03.2024, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-50348221> video: <https://www.youtube.com/watch?v=uiPvkWx5NDw>

C-SPAN, [c-span.org](https://www.c-span.org), "Kullanıcı Klibi: Atatürk - Siyasi Büyüklük Ölçeği Arnold M. Ludwig, "Dağın Kralı - Siyasi Liderliğin Doğası" adlı kitabında Atatürk'ü ve Siyasi Büyüklük Ölçeğini anlatıyor", 15 Eylül 2002, erişim: 21.03.2024, <https://www.c-span.org/video/?c4789569/user-clip-ataturk-political-greatness-scale>

Dr. Berna Bridge, "Atatürk 20. Yüzyılın En İyi Lideri Seçildi. Dr. Berna Bridge-Prof. Arnold Ludwig", 17.10.2022, erişim: 08.03.2024, <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=u7vpw51CbrQ&t=830s>

Con Sinov, @lordsinov, Oct 20, 2019, erişim: 15.03.2024, <https://twitter.com/lordsinov/status/1185959929410211841>

Cumhuriyet, [cumhuriyet.com.tr](https://www.cumhuriyet.com.tr), "Fransız yazarın Atatürk hakkındaki çizgi romanı Türkçe'ye çevrildi", 31.08.2020, <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/fransiz-yazarin-ataturk-hakkindaki-cizgi-romani-turkceye-cevrildi-1762327>

DW Türkçe, "Almanların gözünden Atatürk", 10 Kasım 2018, erişim: 16.03.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=3XJDtaxAoT4>

DW Türkçe, "Atatürk 100 Yıl Önce Almanya'daydı", 26 Ekim 2017, erişim: 16.03.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=Sy86K5KZIE>

Güncel Tarih, [gunceltarih.org](https://www.gunceltarih.org), "John F. Kennedy'den Atatürk Mesajı", (Çeviri: Selahattin Özkan), erişim: 15.03.2024, <http://www.gunceltarih.org/2021/10/john-f-kennedyden-ataturk-mesaj.html>

Saldırı Gücü, Arnold M. Ludwig, "Dağın Kralı - Siyasi Liderliğin Doğası", 29 Ocak 2018, erişim: 04.03.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=ZmgeR-ooLvY>

Sözcü, [sozcu.com.tr](https://www.sozcu.com.tr), Uğur Dündar "Atatürk yüzyılın en büyük lideridir!", 19 Mayıs 2017, erişim: 04.03.2024, <https://www.sozcu.com.tr/ataturk-yuzyilin-en-buyuk-lideridir-wp1857810>

euronews, tr.euronews.com, "Atatürk aşığı Fransız yazar, çizgi roman ve konserlerle Kemalizm'i anlatıyor", 10.11.2021, erişim: 16.03.2024, <https://tr.euronews.com/2021/11/10/ataturk-asiği-fransiz-yazar-kemalizm-i-anlatiyori-izmir-video-izle-10-kasim>

VİKİPEDIA, tr.wikipedia.org, "The Incredible Turk", erişim: 15.04.2024, https://tr.wikipedia.org/wiki/The_Incredible_Turk